Ջ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1697 — 17 Birinci Kânun 1936 — ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ԴԵԿՏ. 1936

AREVELK
Siyasi, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղս.	1400 ղս.
Արտասահման	140 Ֆր.	250 Ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տոլ.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 — ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ — Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Գալաթիա, Թիւնէլի Բով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՍԱՆՃԱՔԻ ՀԱՐՑԸ ԺԸՆԵՒԻ ՄԷՋ

ՎԻԷՆՈ ՊԱՐԶԵՑ

Ֆրանսական կառավարութեան թէզը

Ռիւշտի Արաս Փարիզ կ'երթայ

Միջնական համաձայնութեան մը համար

ԺԸՆԵՒԻ 15.— Հավաս գործակալութենէն.— Ազգաժողովի Խորհուրդի նախագահ Մ. Իսմաթ բացաւ 10.30ին նիստը։ Մ. Վիէնո պարզեցաւ Քէնէտիրունի խնդրոյն մէջ Ֆրանսայի տեսակէտը, յիշեցուց որ Ֆրանսա կապուած է Թուրքիոյ խոր և անկեղծ բարեկամական կապերով։

Ֆրանսա, ըսաւ, որ կոչուած է պաշտպանելու իրաւունքները և շահերը այն ժողովուրդին, զոր անկախութեան առաջնորդելու պաշտօն տուաւ։ Ազգաժողովը և ապահովելու անոր հողային ամբողջութիւնը։ Հասարակ յոյս ունի թէ պիտի կրնայ հայտնեցնել հանդէպ իր ազգակցին ինչպէս հանդէպ իր բարեկամներուն մէկուն կամ միւսին ցանկութիւնները։

Վիէնո ընդգծեցաւ յետոյ Թրքական թէզին, մանրազնին վերլուծումը այն պատճէններուն, որ ստորագրուած են 1920 և 1923ին Մանաւորի Արեւելքի պետութեան, որոնց եզրակացութիւնները հետեւեալներն են, «Ֆրանսա 1921ին Թուրքիոյ հետ բանակցած ատեն չարժէր հոգատարութեան չնորհիւ։ Զայն ընելու համար ուրիշ հանրանք չունէր։ Ֆրանսա երբէք վերհպատական իրաւունք չունենալով ուրիշական հողամասին վրայ, չէր կրնար ձեռք բերել զանոնք համաձայնութեամբ մը որ միայն սահմանուած էր ճշդելու այդ հողամասին սահմանները։

Վերջապէս Սանճանքը անկախութեան մասնաւոր ոչ մէկ արտաքին թիւն ունէր սուրիական հասարակութենէ զուրս։ Այս սկզբունքներու արծագրութիւնը տեղի չտուաւ Սանճաքի մէջ ոչ մէկ պահանջման ժողովուրդներու կամ Թուրք կառավարութեան կողմէ 15 տարիէ ի վեր, մանաւանդ Թուրքիա չբողոքեց Սանճաքի մասնակցութեան Սուրիոյ ազգային կեանքին։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ԳՈՅԱՎԻՃԱԿԸ

Մ. Վիէնո յիշեց թէ՝ Ազգաժողովը 1930ին վաւերացուց արեւելքի պետութեանց կանոնական գոյավիճակը, որու չնորհիւ Սանճաքը կը կառավարուի սուրիական սահմանադրութեան կողմէ և կանոնական մասնաւոր վարչաձեւով մը։

Մ. Վիէնո պարզեց Ֆրանքեսուրիական դաշնագրին համաձայն թէ՝ Սուրիոյ ազատագրութեան դաշնագիրը բնաւ չէ վնասած Սանճաքին մասնաւոր վարչաձեւին։ Ոչ ալ այն իրաւունքներուն՝ որոնցմէ կ'օգտուին ինքնակեցութեան թուրք տարրերը։

Սակայն և այնպէս ըսաւ, Ֆրանքեսուրք վերջին կարծիքի փոխանակութեանց միջոցին Ֆրանս. կառավարութիւնը առաջարկեց Թուրք կառավարութեան, վիճաբանիլ իր հետ այս վարչաձեւին մասին։ Սակայն Թուրք կառավարութիւնը բնաւ զոհ չմնաց և պնդեց յետաձգել Սանճաքին ինքնօրէնութեան դատ և պահանջեց անոր անկախութիւնը։

Սակայն Անգարայի համաձայնութեան մէջ յիշատակութիւն մը չէ եղած Սանճաքին անկախութեան մասին։

Մ. Վիէնո ըսաւ թէ Խորհուրդը տէր է իր որոշման, բայց անոր շարադրութիւնը հրաւիրելով հարցին գործնական փուլերուն վրայ, ըսաւ. Այն պարագային երբ Խորհուրդը որոշէ Սանճաքին բաժանումը Սուրիէն, Սուրիոյ արաբական հանր. կարծիքը պիտի հաստատէ թէ սուրիական անկախութիւնը իր հետեւանք պիտի ունենար ոչ թէ սուրիական անկախութեան իրականացումը, այլ Սուրիոյ կապուած հողամասի մը կազմութիւնը, որքան ատեն որ Սուրիա իրը պետութիւն գոյութիւն ունէր, այսինքն 14 տարիէ ի վեր։

ՋԻՆ. ՃՆՇՈՒՄԸ

Աւելցուց թէ զարմանքով լսեց Թուրք պատուիրակը որ Սանճաքը ներկայացնէր իրը ներկայիս ենթարկուած զին, զօրաւոր ճնշումի մը։ Թէ հոգատար պետութիւնը կը զօրացնէ Սանճաքին մէջ գտնուող զօրամասերը, պատճառը ճիշտ է կարգ մը տարրերու որ կ'ուզեն արդիլել ազգովուրդը իր քաղաքացիական պարտականութիւնը կատարելէն։

Վիէնո յետոյ պարզեց Ֆրանսայի տեսակէտը այն ապահովութեան միջոցներու մասին զոր Խորհուրդը կրնայ ձեռք առնել։ Ֆրանսա պատրաստ է ընդունելու որ կարգադրութիւններ ըլլան, միջադէպերու տեղի տալու համար սահմանին վրայ և Սանճաքին մէջ։ Եւ սակայն, ան չի կրնար աչքէ հեռացնել հետեւեալ նկատումները.— Ֆրանսա ունի կարգ մը պաշտօններ զոր իրեն տուած է հոգատարութիւնը և հետեւաբար չի կրնար համամիտ ըլլալ այն տեսակ միջոցներու որ կը ջնջեն այդ պաշտօնը և պիտի նշանակեն հոգատարութեան մասնակի դադարումը։ Հետեւաբար կ'առաջարկէ չեղոք դիտողներ ղրկել սահմանին երկու կողմերը։ Վիէնո յոյս ունի որ այս միջոցներով անմիջապէս հանդարտութիւն պիտի հաստատուի չտեսագրգռող շրջանակներու մէջ։

ՌԻՇՏԻ ԱՐԱՍԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ռիշտի Արաս հետեւեալ պատասխանը տուաւ Վիէնոյի, «Նախ կ'ուզեմ շնորհակալ ըլլալ Ֆրանսայի ներկայացուցչին՝ իր ճառին ոճին և ոգիին կատարելութեան, ինչպէս նաեւ Ֆրանսան և Թուրքիան միացուցած բարեկամութեան մասին իր տուած կրկնակի հաւաստիքներուն համար։

Այդ հաւաստիքները պարզապէս արձագանգն են մեր սեփական զգացումներուն։ Պէտք է չեշտեմ որ ես զգուշացած հարցին Լութեան մէջ մանելէ, պայծառ ու մանրամասն վերլուծում մը վերապահելով այն առաջարկին՝ զոր Խորհուրդը կրնայ ձեռք առնել։ Ֆրանսա պատրաստ է ընդունելու որ կարգադրութիւններ ըլլան, միջադէպերու տեղի տալու համար սահմանին վրայ և Սանճաքին մէջ։ Եւ սակայն, ան չի կրնար աչքէ հեռացնել հետեւեալ նկատումները.— Ֆրանսա ունի կարգ մը պաշտօններ զոր իրեն տուած է հոգատարութիւնը և հետեւաբար չի կրնար համամիտ ըլլալ այն տեսակ միջոցներու որ կը ջնջեն այդ պաշտօնը և պիտի նշանակեն հոգատարութեան մասնակի դադարումը։ Հետեւաբար կ'առաջարկէ չեղոք դիտողներ ղրկել սահմանին երկու կողմերը։ Վիէնո յոյս ունի որ այս միջոցներով անմիջապէս հանդարտութիւն պիտի հաստատուի չտեսագրգռող շրջանակներու մէջ։

ՌԻՇՏԻ ԱՐԱՍԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Ռիշտի Արաս հետեւեալ պատասխանը տուաւ Վիէնոյի, «Նախ կ'ուզեմ շնորհակալ ըլլալ Ֆրանսայի ներկայացուցչին՝ իր ճառին ոճին և ոգիին կատարելութեան, ինչպէս նաեւ Ֆրանսան և Թուրքիան միացուցած բարեկամութեան մասին իր տուած կրկնակի հաւաստիքներուն համար։

Այդ հաւաստիքները պարզապէս արձագանգն են մեր սեփական զգացումներուն։ Պէտք է չեշտեմ որ ես զգուշացած հարցին Լութեան մէջ մանելէ, պայծառ ու մանրամասն վերլուծում մը վերապահելով այն առաջարկին՝ զոր Խորհուրդը կրնայ ձեռք առնել։ Ֆրանսա պատրաստ է ընդունելու որ կարգադրութիւններ ըլլան, միջադէպերու տեղի տալու համար սահմանին վրայ և Սանճաքին մէջ։ Եւ սակայն, ան չի կրնար աչքէ հեռացնել հետեւեալ նկատումները.— Ֆրանսա ունի կարգ մը պաշտօններ զոր իրեն տուած է հոգատարութիւնը և հետեւաբար չի կրնար համամիտ ըլլալ այն տեսակ միջոցներու որ կը ջնջեն այդ պաշտօնը և պիտի նշանակեն հոգատարութեան մասնակի դադարումը։ Հետեւաբար կ'առաջարկէ չեղոք դիտողներ ղրկել սահմանին երկու կողմերը։ Վիէնո յոյս ունի որ այս միջոցներով անմիջապէս հանդարտութիւն պիտի հաստատուի չտեսագրգռող շրջանակներու մէջ։

ՌԻՇՏԻ ԱՐԱՍ ՓԱՐԻԶ Կ'ԵՐԹԱՑ

ԺԸՆԵՒԻ, 16 (Իս.).— Հավաս գործակալութեան թղթակցէն.— Խորհրդակցութիւնները կը շարունակեն ընդմէջ Սանճաքի Վիէնոյի և Ռիշտիւ Արասի ճշդելու համար տեղեկաբերին եզրակացութեան գլխաւոր գծերը։ Բանակցութիւնը կը դժուարանայ, որովհետեւ Ռիշտիւ Արաս մտադիր է չի մասնակցիլ Խորհուրդին քուէարկութեան։ Տեղեկաբերը կը պնդէ երկու կողմերուն կատարեալ հաւանութիւնը ձեռք բերելու համար։

Սակայն և այնպէս կ'ենթադրուի որ Խորհուրդին որոշումէն քիչ յետոյ Ռիշտիւ Արաս Փարիզ պիտի երթայ, դիւրացնելու համար վերջնական համաձայնութիւնը, ուղղակի տեսակէտներու փոխանակութեամբ։

ՖՐԱՆՍԱ ԿԸ ՄԵՐԺԷ

ԺԸՆԵՒԻ 16 (Ս.) Թուրքիա կը պահանջէ որ Անթաքիոյ և Իսքէնտէ-

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ՍՊԱՆԻՈՅ ԿՈՒԻՆԵՐԸ

Բազմաթիւ Գերմաններ ապաստանուած

Սովեէթ նաւ մը բոցերու մէջ

ՄԱՏՐԻՏ 16 — Մադրիտի Պաշտպանութեան Խորհուրդը կը հաղորդէ.— Ըմբոստները փորձեցին երեք յարձակումներ մայրաքաղաքին ամէնէն հեռաւոր երեք ճակատներու վրայ Ֆրէնէտէլլաս, Գոսթիլլա, և Վալ աէ Մորէլլո չրջաններու մէջ։ Թշնամին ամէն կողմ եւ մղուեցաւ։ Գոսթիլլայի մէջ 5 ժամ տեւեց կռիւը և թշնամին թողուց 200 մեռեալ։

ՌԱՊԱԹ 16.— Սէվիլ կը ճշդէ որ Սանթանտէրի ճակատին վրայ ազգայնականներու մէկ յարձակման ընթացքին ազգայնականները գրաւեցին Բէնթանթիլլոսը ուր թշնամին թողուց 70 մեռեալ և հարիւր վիրաւոր։

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐԸ

ՓԱՐԻԶ 16.— Տիկ. Թոպուի ժընէւէ կը հաղորդէ «Լէօվր»ի.— Ժընէւի չրջանակներու մէջ որոշ ազմուկ յարոյց այն լուրը թէ՝ գաղտնի կազմակերպութիւն մը առաջ բերուած է Գերմանիոյ մէջ կենսաթոշակ յատկացնելու համար այրիներուն և ծնողքներուն զեղման բանակին այն զինուորներուն, սրոնք մեռած կամ վիրաւորուած են Սպանիոյ մէջ։ Այս կազմակերպութիւնը կը զործէ կատարեալ գաղտնապահութեամբ։ Սպանիոյ մէջ գերման պատերազմիկներու զոհերը մեծ եղած են մանաւանդ վերջին ամիսներուն։ Մեռեալները 900 կամ 1100 կը հայուրուին։ մեծ մասով սաւառնորդ։

ՍՈՎԵԷԹ ՆԱՒ ՄԸ Կ'ԱՅՐԻ

ՕՐԱՆ 16.— Անգեալ գիշեր ամերիկեան «Փրիչիէնթ Մինքլինկ» չոգենաւը անթելով հաղորդեց որ սովեէթական չոգենաւ մը կ'այրի Օրանի հիւսիսակողմը 45 մղոն բացերը։ Այս չոգենաւին նաւաստիները կարելի եղած է ազատել և ապանիական մարտանաւ մը կը գտնուի անոր մերձակայքը։ Բազմաթիւ չոգենաւեր փութացած են ազատին վայրը։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԿՈՉԸ

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ 16.— Կը հաղորդուի որ խաղաղութեան խորհրդաժողովը, իր աշխատութիւնները լրացնելէ առաջ կոչ մը պիտի ուղղէ սպանիական ժողովուրդին, զադրեցնելու համար այժմու եղբայրասպան կռիւը։

ՊԱՏԱՆԴՆԵՐ ՊԻՏԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԻՆ

ՊԱՍՔ, 16.— Ծնունդի առթիւ մօտ 4 հազար պատանդներ պիտի փոխանակուին երկու թշնամի կողմերու միջեւ։ Մասնաւորաբար ծանօթ անձնաւորութիւններ որոնց մահը ծանուցուեցաւ նախապէս։

Այս ուղղութեամբ բանակցութեանց ձեռնարկուած է Սան Սէպասթիէնի, Փամփէլիւնի և Պիլպաոյի իշխանութեանց միջեւ։

ԼԻԶԱՈՆ, 16.— Փորթուկալի պատասխանը կը մերժէ Ֆրանքիստական միջամտութեան առաջարկը։

ՎԱԼԱՆՍԻԱ, 16.— Զրոյց կը չրջի թէ ըմբոստ «ճէյմս Բ.» մարտանաւին նաւաստիները ապստամբած և նաւը առաջնորդած են հանրապետական նանտանդիստ մը։

ՓԷՐՓԻՆԵԱՆ, 16.— Այս առաւօտ Ֆրանքոյի չորս օդանաւերը սաւառնեցան Ֆրանս. Սէրպէր վայրին վրայ. ռմբակոծելէ առաջ Փորթ Պուն, ուր կարեւոր վնասներ պատճառեցին, սպանիական հողամասին վրայ միջազգային կամուրջէն 60 մէթր հեռաւորութեան վրայ վիրաւորելով Ֆրանսացիներ։

Այս ռմբակոծումը մեծ յուզման մատնեց Սէրպէրը։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՁԱՆ ՔԱՅ ՁԷՔ ՈՐՊԷՍ Է

ՆԱՆՔԻՆ 175—կեզր. Քաղաք. Խորհուրդը հրամայեց որ Զօր. Հօյինկ Շինի հրամատարութեան ներքեւ զօրաբաժին մը անմիջապէս զբաղուի Ցանկ Սու Լիանկի դէմ պատժելու համար այս վերջինը։

ՇԱՆԹՔՅԱՑ 16.— Մարաջախտ Զան Քայ Զէք գերի կը մնայ ըմբոստներուն։ Աւստրալիացի միջնորդ Տօնալտ ապահովցուց Տիկ. Զանք Քայ Զէքի թէ՝ իր ամուսինը վտանգի մէջ չի գտնուիր։ Մ. Տօնալտ յայտարարեց Ըէօյթէրի թղթակցին թէ՝ ըմբոստները ապահովցուցած են իրեն որ՝ ոչ մէկ վնաս պիտի հասցնեն Զանք Քայ Զէքի։ Մ. Տօնալտ աւելցուց որ այսօրերս կը ապասէր միջադէպին մէկ կարգադրութեան։

ՁԱՓՈՆԻ ԸՆԹԱՑՔԸ

ԹՕՔԻՕ 16.— Նախարարաց Խորհուրդի նիստին արտաքին նախարար Արիթա յայտնեց որ Ճափոն չպիտի միջամտէ Զինաստանի դէպքերուն։ Նախարարը յոյս յայտնեց որ Նանքինի կառավարութիւնը չպիտի թոյլատրէ համաձայնութեան տարածումը Զինաստանի մէջ և աւելցուց.— Զինաստանի մէջ չտ ունեցող արեւմտեան պետութիւնները չպիտի թերանան օգնելու Նանքինի կառավարութեան այս գործին մէջ։

ՓԱՐԻԶ 16.— Մեկնաբանելով Զինաստանի դէպքերը, «Լէօվր» կը գրէ.— Մարաջախտ Ցանկ Սու Լիանկի պետական հարուածը կը վտանգէ Զինաստանի միացումը և 8 կամ 10 անգամ իշխանութեանց կը բաժնէ երկիրը։ Ճափոնի մեծապէս գործին կուգայ այս պատակումը։

ՇԱՆԿՀԱՅ 16.— Պաշտօն. ապրիլէ կը հաղորդուի որ Զան Քայ Զէք մինչեւ երէկ մերժեց տեսակցիլ Ցան Սու Լիանկի հետ։

Տօնալտի այցելութեան առթիւ և ի ներկայութեան Ցան—Սու Լիանկի, Զան Քայ Զէք յայտարարեց այս վերջինոյն թէ՝ չի կրնար դնել իր պահանջները այժմու պայմաններու ներքեւ, արտասանելով որ այս պահանջները կախում ունի Նանքինի կառավարութեան լիազօրութենէն։ Տօնալտ Նանքինի մէջ պիտի չարունակէ իր ջանքերը մեղմացնելու համար հանրային կարծիքը և արդիլք հանդիսանալու խիստ յանկարծական գործողութեան մը։

Տիկ. Սիմփսընի ամուսնալուծումը

ՔԱՆ, 16.— Տիկ. Սիմփսըն արչաւներ կատարեց։ Ցետոյ գնաց Ամերիկեան հիւպատոսարանը։

Մ. Ռօճէրս յայտարարեց որ Տիկինը իր ամուսնալուծման մասին ոչ մէկ պաշտօնագիր ստորագրեց։

Հիթլէր նոր եղո՞յթ մը պիտի ունենայ

ԼՈՆՏՈՆ, 16.— «Մանչէսթըր Կարտիան» և «Մորնինկ Փոսթ» կը վախնան որ Հիթլէր զգայացուցեց նոր. որոշում մը տայ, հաւանաբար Զեխոսլովաքիոյ կապակցութեամբ։ Այս թերթերը կը կարծեն որ վտանգին առաջքը առնուած է սա պատուս, գերման սպայակոյտին ընդդիմութեան հետեւանքով։

Գերմանիա ի՞նչու չընդունիր արեւելեան Լոքարնօ մը

ՊԵՐԼԻՆ 16.— Հավաս.— «Աշխարհի ոչ մէկ պետութիւնը երբէք չպիտի կրնայ համոզել Գ. Ռայխը, ճանչնալու թէ՝ ընդունելի, պատշաճ, բանաւոր են Եւրոպայի արեւելակողմը և հարաւ արեւելակողմը գծուած սահմանները և բանութեամբ ձեռք բերուած այս լուծումները նուիրագործել ապահովութեանով», կը յայտարարէ «Ֆրանքֆուրթեր Ցայթունկ» իր խմբագրականին մէջ։ Ցետոյ կը շարունակէ.—

Վայմարի հանրապետութիւնը չի ճանչցաւ զայն։ Ինչպէս կրնան յուսալ որ Գ. Ռայխը ճանչնայ զանոնք։ Եւրոպայի արեւմտակողմը և արեւելակողմը բացարձակապէս տարբեր են։

Կարելի չէ ընել արեւելքի մէջ այն ինչ որ եղաւ արեւմուտքի մէջ։ Այս վերջինը կը ներկայացնէր դժուարութիւններ որոնք կ'իյնային բանականութեան սահմանին մէջ։ Ուրեմն անկարելի է արեւելեան Լոքարնօ մը։

Կենդեցինք, ներկայացուցինք գաղնագրեր, կատարելկա վերաքննութիւնը բռնութեամբ և զէնքերով։ Աւելի ուրիշ ոչինչ կրնան պահանջել մեզմէ։ Մերը չէ յանցանքը այլ՝ սահմանադիրներու կոթծանարար նկարագրին։ Կրնայինք ազգային թողուլ վերաքննութեան խնդիրը, բայց պոլշեւիկութիւնը մեզ համար հրատապ խնդիր մըն է։

տով ճշդուէին, անչուշտ կատարեալ համաձայնութեամբ՝ Թուրքիոյ ներկայացուցչին և իմ միջեւ։

ՌԻՇՏԻՒ ԱՐԱՍ ՓԱՐԻԶ Կ'ԵՐԹԱՑ

ԺԸՆԵՒԻ, 16 (Իս.).— Հավաս գործակալութեան թղթակցէն.— Խորհրդակցութիւնները կը շարունակեն ընդմէջ Սանճաքի Վիէնոյի և Ռիշտիւ Արասի ճշդելու համար տեղեկաբերին եզրակացութեան գլխաւոր գծերը։ Բանակցութիւնը կը դժուարանայ, որովհետեւ Ռիշտիւ Արաս մտադիր է չի մասնակցիլ Խորհուրդին քուէարկութեան։ Տեղեկաբերը կը պնդէ երկու կողմերուն կատարեալ հաւանութիւնը ձեռք բերելու համար։

Սակայն և այնպէս կ'ենթադրուի որ Խորհուրդին որոշումէն քիչ յետոյ Ռիշտիւ Արաս Փարիզ պիտի երթայ, դիւրացնելու համար վերջնական համաձայնութիւնը, ուղղակի տեսակէտներու փոխանակութեամբ։

ՖՐԱՆՍԱ ԿԸ ՄԵՐԺԷ

ԺԸՆԵՒԻ 16 (Ս.) Թուրքիա կը պահանջէ որ Անթաքիոյ և Իսքէնտէ-

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ ԵՒ ԻՐ ԴԵՐԸ
Իսթանպուլ եւ Հայ բեմը

Պուքրէշի «Արազ» թերթին մէջ, վերջերս «Պոլիսը և իր դերը» ընդհանուր խորագրին տակ երեւցան շարք մը յօդուածներ, գրուած անստորագիր յօդուածագրի մը կողմէ (Ծ. Ի — Շատ հաւանաբար Ց. Ճ. Սիրունիի կողմէ)։ Հետզհետէ պիտի տանք անոնցմէ մէկ մասը, իրենց չահեկանութեանը համար։

Հայ բեմը Իսթանպուլը խանձայուր ունեցաւ իրեն։

Թող բանասէրները վիճին ճշտելու համար թէ ո՞ւր լոյս տեսած է առաջին հայ թատերախաղը, թէ ո՞վ կը հանդիսանայ անդրանիկ հայ թատերագիրը, և կամ թէ առաջին հայ ներկայացումը ո՞ւր խաղցուած է։ Ինչ ալ ըլլայ այս հարցումներուն եզրակացութիւնը՝ անշուշտ որ կարելի չէ զայն հիմ ընդունիլ հայ թատրոնին օրրանը ճշտելու համար։

Եթէ պատմական ճշգրտութեան պիտի հետեւինք՝ պէտք պիտի ըլլայ ընդունիլ որ հայաշատ կեդրոններէ հեռու տպուեցան առաջին հայ թատերախաղերը, և հեռաւոր ափերու վրայ առաջին անգամ բեմ ելան հայ լեզուն։ Ամէնէն աւելի Մխիթարեանք էին որ 1760էն սկսեալ թատերախաղ գրեցին ու բեմ հանեցին։ Դպրոցական հանդէսներու համար գրուած երկեր էին աւելի, ու մօտէն առընչութիւն մը չունին թատերական շարժման հետ։

Իսթանպուլի մէջ է որ առաջին անգամ պիտի ընդէր կայծը։ Հետեւինք սակայն թուականներուն։ 1815ին, հայր Մինաս Բժշկեան Գուրուչէշմէ Տիւշեանց ապարանքին մէջ թատերախաղեր ներկայացընել կուտայ, ինքն իսկ ըլլալով անոնց մարդիչը։ 1828ին Գումգապուի Պէշճեան վարժարանին մէջ հիմնադիր ամիրային հովանաւորութեան տակ Ատուածաշունչէն քաղուած խաղեր կը բեմադրուին Պատ. Գրիգոր Փէշտիմալճեանի ղեկավարութեամբ։ Ցիշենք՝ իբրեւ հետաքրքրական նօթ՝ որ Յովհաննէս Գասպարեան 1846ին Պէյօղլուի մէջ ներկայացումներ սկսեր էր տալ լարախաղերու, ՝ուժի փորձերու և մեկկատակի։ Օրթագիւղը՝ որ յետոյ պիտի դառնար հայ բեմական շարժման անդրանիկ հնոցը՝ ինքն ալ կը սկսի վարակուիլ 1850ին արդէն ներկայացումներ կը տըրուին հոն Շահինեաններու բնակարանին մէջ։

Ու ահա արդէն կը սկսի մեծ անկիւնադարձը։ Հայ նոր վերածնութեան թափը իր թեւերը կը տարածէ նաև հայ բեմին վրայ։

Փարիզէն Իսթանպուլ դարձած է արդէն մեծ սերունդը ու իր ձեռքը կ'առնէ հանրային կեանքի ղեկը։ Բեմական փորձերը կը յաջորդեն իրարու. 1855ին մերթ Պէպէքի ֆրանս. դպրոցի հայ աշակերտներն են որ բեմական մարգանքներ կը փորձեն, մերթ Սկիւտար Օտեաններու բնակարանին մէջ Մոլիէռը կը խաղան հայ երիտասարդներ, ու մերթ Օրթագիւղի զանազան հայ տուներուն մէջ շարժական բեմեր կը շինուին։

Սակայն 1856ն է որ կը դրուի Հայ թատրոնին բուն հիմնաքարը։ Սրապիոն Հէքիմեան, Մխիթարեան Նախկին ան, ինքն իսկ քերթող ու թատերագիր, կը կազմէ դերասանական առաջին հայ խումբը, մէկ կողմէ թատերախաղ գրելով և միւս կողմէ խումբը վարելով։ Մկրտիչ Պէշիքթաշլեան կը գործակցի անոր ճիգերուն, հետզհետէ հեղինակելով «Կեսարու մահ»ը, «Սաւուղ»ը, «Կոռնակ»ը, ևն։ Շուտով կուգան շարժման կը յարին Մխիթարեան երիտ ուրիշ ոաներ, Թովմաս Թէրզեան և Մկրտիչ Ամէմեան։

Ու ահա կը հասնի 1858ը։ Այդ տարին է որ առաջին հայ թատրոնը կը կառուցուի Ասգիւղի մէջ, հագիւ թէ պատանիի մը՝ Առաքել Այթուն Տիւրբիի նախաձեռնութեամբ։ Շատ չանցած Օրթագիւղն ալ պիտի ունենար իր հայկական թատրոնը՝ Յակոբ Պալեանի գուրգուրանքը վրան։ Շարժումը այլևս բռնկած է։ Հայ բեմին անդրանիկ աստեղատունն է որ կը ստեղծուի։ Ու տակաւ հայ բեմը կ'ունենայ իր առաջին փառքերը, — Ստեփան Էքչեան, Պետրոս Մաղաքեան, Մարտիրոս Մնակեան, Յակոբ Վարդովեան, Հրաչեայ, Արուսեակ, Սիրանուշ, Աստղիկ, Եւգինէ, Պէնլիան, Ֆասուլեանեան, Թրեանց. Զարբաստ, եւայլն, եւայլն. վերջապէս մեծագոյն աստղը հայ բեմին՝ Պետրոս Ադամեան։

(Ռուսահայերու մէջ թատերական շարժումը աւելի ուշ սկսած է։ Առաջին բեմադրութիւնը 1859ին է որ կ'ըլլայ թէ Մոսկուայի և թէ Թիֆլիսի մէջ։ Տեսակ մը բեմական մարգանք, մինչեւ որ 1863ին կը յայտնուի ռուսահայ բեմի մեծագոյն վաստակաւորը, Գաբրիէլ Սունդուկեանց, իր «Գիշերուան Սաբրը խեր է» կատակերգութեամբ։)

Իսթանպուլի յանցանքը չէր եթէ Համիտ հայ թատերական շարժման թափը խեղդեց իր խանձարուրին մէջ։ Համիտ եթէ Իսթանպուլի բեմը ճզմեց՝ Կովկասը իսկոյն ոգեշունչ եղաւ սակայն Պոլսահայ բեմական ուժերով, որոնք տասնեակ տարիներ Կովկասը զգլխեցին, սկսելով մեծ Ադամեանէն, Տիկ. Հրաչեակէն, Տիկ. Սիրանուշէն, մինչեւ աւելի երկրորդականները, առանց յիշելու դեռ անոնք որ պատահական կերպով կ'այցելէին Կովկաս։

Համիտի վերջին քառորդ դարը անուշտ որ ամայութիւն էր Իսթանպուլի հայ բեմին համար։ Մընակեան ու Երքանի պոլսահայ թատրոնին խլեակները թուրք բեմին համար էր որ սպառեցին իրենց վերջին տարիները։ Այնպէս որ երբ 1908ին Հաւրրիէթը եղաւ՝ Իսթանպուլ թափթփուքներ միայն կը հաչուէր։ Կովկասն էր որ «փոխադարձ այցելութեան» եկաւ՝ հոգիները ինք բռնկցնելով իր կարգին։ Աբելեան, Զարիֆեան, Սեւումեան, Տիկ. Արմենեան, Տիկ. Ադամեան, Տիկ. Մայսուրեան, եւայլն, պահ մը Իսթանպուլի կուռքերը եղան։

Ու երբ ատենը եկաւ՝ դարձեալ Իսթանպուլն էր որ Կովկաս ղրկեց բեմական ուժեր։ Այսօր Հայաստանի մէջ փայլող դերասաններէն շատերը Իսթանպուլէն են, ինչպէս Արուս Ոսկանեան, Հրաչ Ներսէսեան, Զանան, եւայլն, առանց հաչուելու Վահրամ Փափազեանը որ իր տաղանդը կը պատցնէ Ա. Միութեան մէկ ծայրէն միւսը։

(1)

ԱՆԳԼԻՈՅ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՈՒԺԻՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆԸ

Փարիզի «Թան» թերթը հետեւեալ կերպով կ'արտայայտուի Անգլիոյ բարոյական մեծ ուժի մասին, Լուսերբտ թագաւորին գահէն հրաժարելուն առթիւ.—

«Այս դէպքին մէջ անգլիացի ժողովուրդը երեւան կուգայ իբրեւ ազգ մը։ Բուն բարոյական ուժը և քաղաքական կառուցուածքը բոլորովին հակապատկերն են աշխարհի միւս մասերուն մէջ տիրող ըմբռնումին։ Այն վտանգէն փորձը որուն ենթարկուեցաւ Անգլիա, հոյակապ կերպով ի վեր հանեց բրիտանական օրէնսդրութեանց արժէքը և ուժը այն տանդութեանց որոնք կը վկայեն Անգլիոյ և բրիտանական երկիրներու մեծութիւնը։ Ասիկա հատատուն գեղին մըն է որուն վրայ կատարեալ վստահութեամբ և տեւական կերպով կարելի է չէնք բարձրացնել և այս օրէնսդրութեանց ճկունութիւնն իսկ որ լաւ կը պատչամի անգլիական նկարագրին ու մտայնութեան և որ աւելի երեւութական է քան իրական, կը թոյլատրէ որ կարելի ըլլայ դիմադրաւել բոլոր պատահականութիւններու և առանց ցնցումի լուծել բարոյական, քաղաքական և ընկերային այնպիսի հարցեր, որոնց լուծումը ուրիշ երկիրներու մէջ տակնուվրայութիւն առաջ պիտի բերէր։ Քաղաքակրթութեան գարեր պէտք են որպէս զի ազգ մը այս կարողութիւնը ստանայ և հասնի ինքնատիրումի այսպիսի աստիճանի մը որ զինքը բոլոր աշխարհի առջեւ հիացումի առարկայ ընէ։

Կը ցաւինք այսպիսի արքունի և սահմանադրական ապգնապ մը առաջ գալուն համար, բայց միանգամայն, Եւրոպայի ընդհանուր բարեկեցութեան և արեւմտեան քաղաքականութեան տեսակէտով, կը հրճուինք տեսնելով որ անգլիացի ժողովուրդը կրցաւ այս տագնապը լուծել այնպիսի պայմաններու մէջ որոնք անվթար պահեցին բրիտանական զօրութեան չէնքը և միապետութեան հմայքը։

ՀԱՅ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՏՆՕՐԷՆՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔՈՒՄԸ
ԿՐԹ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ

Երկուշաբթի օր, Կրթ. տնօրէնութեան մօտ, կրթական տնօրէն Պ. Թէվֆիքի նախագահութեան տակ հաւաքում ունեցան Կեդրոնական, Լսաեան, Մխիթարեան, Պէզաճեան, Պէղճեան, Նոր Դպրոց և Արամեան վարժարաններու տնօրէնները, որոնք, ինչպէս յայտնի է, կը կազմեն այն յանձնաժողովը, որ ասկէ առաջ, Կրթ. տնօրէնութեան յանձնարարութեամբ պատրաստած էր միօրինակ կանոնագիրծրագիր մը հայ դպրոցներու համար։

Այս հաւաքումին, խորհրդակցութիւն տեղի ունեցաւ Կրթ. գործավարութեան կողմէ վաւերացուելով վերադարձուած կանոնագրին գործադրութեան եղանակի մասին։

Տնօրէնները, նկատի ունենալով որ ներկայ տարեշրջանը բաւական առաջացած է և կարգ մը զուռութիւններու կրնայ տեղի տալ նոր կանոնագրին այս տարուընէ իսկ գործադրութիւնը, խնդրած են որ, եթէ կարելի է, յառաջիկայ տարեշրջանի սկսի նոր կանոնագրին գործադրութիւնը։

Կրթ. գործավարութիւնը տղոց համար յոգնեցուցիչ գտած ըլլալով օրական 6 պահէ աւելի դասախօսութիւնը (7 պահ տեղի կ'ունենար), կանոնագրին մէջ ըստ այնմ բարեփոխումներ կատարուեցան։

Հաւաքումին ներկայ էին նաև կրթական տնօրէնի օգնական Պ. Բիւշտիւ և հայ վարժարաններու քննիչ Պ. Մէհմէտ Ալի։

Կրթական տնօրէնը, որ միշտ բարեացակամ վերաբերում ցոյց կուտայ, այս անգամ ալ խոստացած է Կրթ. գործավարութեան նկատման յանձնել տնօրէններու խնդրանքները։

ՄԻԹԱՐԵԱՆ լիսէն, որ Պայրամի առթիւ փակ է, կը վերաբացուի յառաջիկայ երկուշաբթի օր ինչպէս կ'իմացնէ մեզ դպրոցի տնօրէնութիւնը։

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՓԱՐԻԶԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Մոսկուայի և Փարիզի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջ ցուցադրուելու համար, Բրաժշտագէտներու միութիւնը Մոսկուա ղրկած է թէ նախաբեղափոխական և թէ՝ խորհրդային շրջանի լաւագոյն երաժշտագէտներու կենսագրականները, լուսանկարները հրատարակած ստեղծագործութիւնները, ինչպէս նաեւ անոնց արժէքաւոր ձեռագրերը եւն.։

Ցուցահանդէսին ղրկուած են նաեւ լաւագոյն աչուղներու (Սայաթ-Նովա, Ջիվանի եւն.) երգերն ու ձեռագրերը։ Ցուցահանդէսին ղրկուած են Շամշադի մէջ վերջերս երեւան հանուած երաժշտական նիւթերն և գործիքները։

** Երաժշտագէտ Մուշեղ Ազատեան քառաձայնի վերածած է սպանիական ժողովրդական ճակատին նուիրուած Մանուէլ Ռամոսի «Մենք գնում ենք» քայլերգը, ինչպէս նաեւ նոր սահմանադրութեան նուիրուած քայլերգը «կեցցէ՛ նոր սահմանադրութիւնը» վերնագրով։*

ԼՈՒՐԵՐ Խ. ՀԱԱՅԱՍՏԱՆԷՆ
ԳՐՔԻ ՊԱԼԱՏԸ
ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երեւանի «Խ. Արուեստ» պարբերաթերթը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ «Գրքի Պալատ»ի շինութեան մասին.—

Այս տարի մայիս 3ին Երեւանի մէջ հիմը դրուեցաւ «Գրքի Պալատ»ին։ Անկէ ի վեր վեց ամիս անցած, արդէն դրուած են անոր Գուկէս քիլօմէթր երկարութեամբ հիմքերը և կը բարձրանան առաջին յարկի պատերը։

Պալատը կը շինուի Տէրեան, երկու շրջանային (Շրդ և 3րդ) և նոր բացուող փողոցի միջեւ պարփակուած տարածութեան վրայ մօտ Շուկէս հեքթար մակերեսով։ Ամբողջ չէնքի ծաւալը 100000 խորանարդ մեթրէ քիչ աւելի է և իր մեծութեամբ ու չքեղութեամբ երրորդ տեղը կը գրաւէ մայրաքաղաքին մէջ։ Շէնքի գլխաւոր հինգյարկանի ճակատը, հրատարակչական բաժինը ինչպէս նաեւ հասարակական հիմնարկութի նները պիտի գտնուին 2րդ շրջանային փողոցի վրայ։ Այդ մասին մէջ Պետհրատի պիտի յատկացուի 35 սենեակ։ Կուսհրատին 20 սենեակ, Գիւղհրատին 13 սենեակ։

Տպարանը պիտի կազմէ ամբողջ չէնքին 60 տոկոսը։ Տպարանը պիտի սարքաւորուի խորհրդային նոր մեքենաներով և առաջին անգամ Հայաստանի մէջ պիտի իւրացուին տպագրական չարք մը նոր մեքենաներ և դրութիւններ։ Բացի սովորական մեքենաներէ ան օժտուած պիտի ըլլայ ամէնէն արդիական տպագրական մեքենաներով, որոնց կարգի գունաւոր տպագրութեան մեքենայ եւայլն։

«Գրքի պալատի ներքին յարկին մէջ պիտի գտնուին պահեստները, իսկ Տէրեան փողոցին վրայ պիտի գտնուի խոշոր վաճառատեղի մը, որ պիտի ունենայ գրենական բոլոր պիտոյքներու յատուկ բաժիններ (գիրք. գրենական և դասային պիտոյքներ, ռատիո, լուսանկարչական, երաժշտական գործիքներ եւն.)։

Կենցաղային բաժնին մէջ պիտի գտնուին ակումբը, գրադարանը, խազարանը, թատրոն—սինէմաներու սրահները, ռատիոի կեդրոնը, փոսթ հեռագրատունը, բուժարանը, մանկամատուրը եւն։

Շէնքը պիտի կառուցուի ամբողջովին հայկական դասական ոճով, համաձայն ճարտարապետ Մազմանեանի և Մարզարեանի յատակագծին։

Գլխաւոր մուտքին վրայ պիտի դրուին Մարքսի, Ինկէլսի, Լենինի, Սթալինի արձանները, իսկ շէնքին ամբողջ վերնամասին մէջ՝ դասական գրողներու կիսանդրիները։

Գրքի պալատը 1939ին ամբողջովին չահագործման յանձնուելէ յետոյ տպարանին մէջ պիտի աշխատին մօտ 650 բանուոր և այժմ Պետհրատի տպագրածէն չորս անգամ աւելի գիրք պիտի տպագրէ։ Տպարանը տարեկան պիտի տպագրէ մօտ 2 հազար թոն կամ 150 վագոն թուղթ։ Այժմ Պետհրատը տարեկան կը տպագրէ 400—450 թոն։ «Գրքի Պալատ»ը կը կազմէ ամբողջութիւն մը, որ կ'ընդգրկէ գրքի տպագրումէն մինչև գիրքը ժողովրդին հասցնելու ամբողջ սարքաւորումը։ Այս տարի մէկ միլիոն բուպլի ծախսուած է։ Առաջիկայ տարի պիտի ծախսուի 2 ուկէս միլիոն։ Շէնքին ամբողջ շինարարութիւնը պիտի արժէ 7 ուկէս միլիոն բուպլի և շինարարութիւնը պիտի լրանայ 1938ին։

«Գրքի պալատ»ին գլխաւոր չորս մասերն են, 1) Պետհրատի, Կուսհրատի և Գիւղհրատի հրատարակչական և խմբագրական ամբողջ բաժինը 2) Տպարանը, որ 1937ին չահագործման կը յանձնուի, 3) պահեստները և վաճառատունները։ 4) հասարակական, մշակոյթի կենցաղային հիմնարկութիւնները։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ
Ի՞ՆՉ ՊԱՅՄԱՆԵՐՈՎ ԿԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆԻՆ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ

Անգլ. թերթերը հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտան Անգլեւիտալական համաձայնութեան մասին. —

Երկու երկիրները կը յայտարարեն թէ Միջերկրականի մէջ իրենց շահերը իրարու հակառակ չեն և ընդհակառակը զիրար կ'ամրոզցընեն։ Նոյնպէս կը խոստանան պահել Միջերկրականի գոյավիճակը։

Իտալիա պիտի դադրեցնէ անթելով կատարուած հականգլիական փրօբականտը և պիտի ընդունի անգլ. տեսակէտը՝ Եգիպտոսի մէջ «գափիթիւլասիօն»ներու ջնջումի մասին։

Անգլիա ոեւէ խոստում չպիտի ընէ թէ չպիտի ամրացնէ Մալթան և Կիպրոսը։

Այս համաձայնութիւնը պիտի նշանակէ երկու երկիրներու մերձեցումը, և վերջ պիտի դնէ այն կացութեան որ գոյութիւն ունէր պատիժներու գործադրութեան գրուելէն ի վեր։

Համաձայնութիւնը ի զօրու պիտի ըլլայ յառաջիկայ Յունվարին։

ՊԱՏԱՆԻ ՀԱՅ ԳՈՂԵՐ

Անգորա ճատտէսի, տպարանի մը մէջ աշխատող 14—15 տարեկան երկու պատանի, Զարեհ և Փիրայր, տպարանին մէջ ի պահ ձգուած տարբեր թելեր գողնալով ուրիշ տպարաններու ծախած բայց ի վերջոյ բռնուած և իրենց յանցանքը խոստովանած են։

Դատարանը որոշած է զանոնք դատել ձերբակալեալ վիճակի մէջ։

ՏՆՏԵՍ. գործավար Ճէլալ Պայար այսօր ջաղաքս պիտի գայ և խնայողութեան շաբաթի վերջին օրը Իսթանպուլի անթելէն պիտի արտասանէ իր ճառը։

Հ. Մ. ՊՐԷՅՄ
ԵՐԵՔ ՍԻՐՏԵՐՈՒ ՊԱՅՔԱՐԸ

VII

Դէմքը կը շողավառէր։ Տեսնելով որ Ֆիլիբ իրեն կը մօտենայ, աչքերը լեցուեցան անօրինակ զորովով։ Հրճուանքի սարսուռ մը զինքը ցնցեց, երբ երիտասարդը ծռեցաւ և վալսը պարելու շնորհը խնդրեց։ Եթէ գիտնար որ Ակաթային կողմէ կուգար, այդքան փութկոտութիւն ցոյց չպիտի տար։

Ինչպէս ոտքի ելաւ, ուրախութեամբ գինովցած ու մտաւ զոյգերուն մէջ։ Բոլոր սպանիացիներու պէս առաջնակարգ պարուհի էր։ Առաջին անգամն էր որ Լօրա Լին կը պարէր իրեն հետ։ Լօրան չկրցաւ ինքզինքը զսպել ու ըսաւ.

— Կեանքիս մէջ այսքան գեղեցիկ պար մը երբեք չեմ պարած։ Եթէ սպանիացի ազնուական մը ըլլայի, պիտի ըսէի թէ ամէն օր, հմայիչ զարմուհիս քով կը գտնեմ նոր կատարելութիւններու նոր շնորհներ։

Սովորական մեծարանք մըն էր եղածը, և տեղի չկար որ Ինէզ չիկնէր ու զողզողար մինչ սիրտը ուժգնօրէն կը տրոփէր։

Աւա՜ղ, որքա՜ն կը սխալէր։ Վալսը աւարտելէն վերջ, Լօրա Լին զայն իր տեղը տարաւ։ Ինէզ սրտի կտրեց անցաւ երազային վիճակով, իսկ Լօրան անհամբեր էր Ակաթան գտնելու և կ'ըսէր ինքնիրեն. «Հիմա երթամ գտնեմ սիրականս ու ձեռքը խնդրեմ»։

Պէրթի Պոհիւն երկչոտ կերպով մօտեցաւ Ինէզին ու պար մը խնդրեց։ Աղջիկը ընդունեց այնպիսի ճառագայթող և յաղթական կերպարանքով որ տղան չլացաւ։

— Որքա՜ն բարի էք ինծի պար մը շնորհելնուդ համար, մրմնջեց երիտասարդը, մինչ «քառրիլդի համար գիրք կը բռնէին։

Աղջիկը ապշահար նայեցաւ ու ըսաւ.

— Բարի՜... ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

— Ես շատ չնչին մէկն եմ, անարժան ձեզի, թոթովեց տղան. կ'ուզէի թագաւոր մը ըլլայ թագս ձեր ոտքերուն տակ դնելու համար. կամ գոնէ յաղթական զօրավար մը, Զանկապանի աստիճանը ստացած դուքս մը կամ Ս. Գէորգի ժապաւէնին արժանացած կոմս մը։

Զախաւեր էր Պէրթի, անփորձ, միամիտ, սակայն պարկեշտ ու անկեղծ տղու խոստովանութիւն։ Իր պարզ ու ուղիղ սրտին ամբողջ ուժովը կը սիրէր աղջիկը։

Ինէզ խնդաց այս բոցավառ խօսքերուն վրայ. այդ թեթեւ, արծաթհնչիւն խնդուքը չիկնեցուց տղան։

— Կը հեգնէք զիս, գիտել տուաւ երիտասարդը վիրաւորուած։ Վստահ էի թէ այսպէս պիտի ըլլար, եթէ երբեք հիացումս յայտնէի։

— Ընդհակառակն, երախտապարտ եմ որ այդքան լաւ կարծիք մը ունիք իմ մասիս, յայտնեց աղջիկը, ժպտուն և քիչ մը չարաճճի շեշտով։

— Աւելի զիս մի հարուածէք. Օր. Լին, ըսաւ Պէթի ազաչաւոր շեշտով։ Մոռցէ՛ք յիմար յայտարարութիւնս, բայց յիշեցէք որ միշտ ձեր հրամանին պատրաստ եմ։ Եթէ օր մը հաւատարիմ և անձնուէր բարեկամի մը պէտք ունենաք, յիշեցէ՛ք զիս։

Ինէզ շնորհալի կերպով ժպտեցաւ։ Տարիներ վերջ, այս խօսքերը պիտի յիշէր։

Իր կարգին, Ակաթան պարահանդէսէն մեծ հաճոյք կ'զգար։ Այլևս իր հաւատարիմ ապետն էր, կարելի էր տեսնել որ խելայեղօրէն սիրահարուած էր այդ շնորհալի աղջկան։

Կրկին վալսի մը նուագակը հընչեց և կրկին Լօրա Լին եկաւ Ինէզը պարի հրաւիրելու։ Աղջիկը պարեց թեթեւութեամբ և ոտքերը կարծես հագիւ գետնին կը հպէին։ Երբ վերջապէս նուագը դադրեցաւ ու Լօրա Լին զայն իր տեղը առաջնորդեց միւս աղջիկներուն քով, Ինէզ չկրցաւ նստած մնալ։ Սիրտը այնքա՜ն լի էր սիրով ու հրճուանքով որ ինքզինքը անկարող կ'ըզգար ծիծաղելու և ջնջին խօսքեր փոխանակելու ընկերուհիներուն հետ։ Անգիմադրելի փափաք մը ունէր մինակ մնալու ու միսմինակ իր սիրոյն և մեծ երջանկութեան հետ։

Արագօրէն անցաւ պարասրահէն և մտաւ յարակից ընդարձակ ջերմոցը, որ թեթեւօրէն լուսաւորուած էր։ Մթնոլորտը ծանր էր ծաղիկներու բոյրերով։ Դուրսը լիալուսինը կը լուսաւորէր մարգագետինը, աւելի ու աւելի խորհրդաւոր դարձնելով մեծ ծառերուն և թփիկներուն շուքերը։ Ամէն ինչ ցօղաթաւալ էր։

Ինէզ անդիմադրելի փափաք մը ունեցաւ երթալ երազելու իր երջանկութիւնը ծաղիկներու մէջտեղ։ Ճերմակ քար մը նստեց գլխուն ուսերուն վրայ ու գնաց մեծ մայրիին ներքեւ նստելու։ Գիշերային լռութիւնն ու զովութիւնը հանդարտեցուցին գերագրգռուած ջիղերը։ Հիմա աւելի խաղաղ էր ու սիրտը կանոնաւոր կերպով կը բաբախէր։ Պարանուագը հեռուէն կ'լսուէր։

Պիտի ուզէր երկարօրէն հոգնիլ ու վայելել դիշերուան անուշութիւնը։ Սակայն երբորդ վալսն ալ խոստացած էր Լօրա Լինին։ Չէր ուզեր առիթը փախցնել։ Հետեւաբար անշշուկ ջերմոցը դարձաւ։ «Տեսնողը զիս ճերմակ ուրուականի մը տեղ պիտի դնէ» մրմնջեց ժպտելով։

Սակայն յանկարծ կանգ առաւ և ժպիտը սառեցաւ շրթունքներուն վրայ։ Քանի մը քայլ անդին, Ֆիլիբայի արձանին քով, նշմարեց Լօրա Լինը և Ակաթան։

(Շար.)

ԱՆԳԱՐԱՑԻ ՍԹԱՏԻՈՒՄԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Վ.ԱՐՁԱՊԵՏԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ

Անգարայի սթատիումին բացումը նախընթաց օր տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան ստուար հրաւիրեալներու։ Այս հանդիսութեան ներկայ էին Ազգ. Ժողովի նախագահ Ապտիւլհալիք Րէնտա վարչապետ Ըմէթ Ինէօնիւ բոլոր գործավարները, Անգարա գտնուող դեսպանները, ինչպէս նաև բազմաթիւ երեսփոխաններ։ Աւելի քան 10 հազար հանդիսականներ փութացած էին հիանալու հանրապետութեան այս նոր կոթողին։ Ժամը 14ին, վարչապետ Ըմէթ Ինէօնիւ արտասանեց հետեւեալ ճառը, որ բազմաթիւ անգամներ ընդմիջուեցաւ հանդիսականներու ծափահարութիւններով.

Անգարայի բնակիչներ, ձեր կուսակալին Թանտօղանի նախաձեռնութեան է որ կը պարտինք այս հոյակապ գործը։ Անոնք որ կը կառավարեն և կը վարեն Թուրքիան, ամէն կողմ պիտի ջանան չինել սթատիում մը, որ մեծ կարեւորութիւն ունեցող դպրոցական հաստատութիւն մըն է։ Երիտասարդ սերունդը, որու կը պատկանի հայրենիքին ապագան, պէտք է թըրծուի բաց օդեայ դաշտերու մէջ։

Այս առիթէն օգտուելով բոլորիդ կ'ուղղեմ բարեմաղթութիւններս։ Մնաք եղ տօնենք ամբողջ Թուրքիոյ գալարը։

Բովանդակ երկրին հետ, մեր հաւակրութիւնը, մեր մեծարանքները ներկայացնենք մեր Պետին Աթաթիւրքի որ մեր հոգին է։ Բարեմաղթութիւններ ներկայացնենք անոր։

Ընկերներ, յիշեցէք որ ժողովը այսօր կը վիճաբանի մեր մեծ դաշը։ Ցուզումով կը տրուի մեր սիրտերը։ Բարեկամ Ֆրանսայէն և Ազգաժողովէն կը սպասենք ապահովութիւն և անկախութիւն։

Վարչապետին ճառէն յետոյ Կալթասարայ և Անգարա Կիւմի խումբերը մրցելու համար սթատիում մուտք գործեցին։

Առաջնակարգ Անկախութեան քայլերգը լսելէ յետոյ, վարչապետը մրցումը սկսելու ազդանշանը տրաւ և մրցումը սկսաւ։

Կալթասարայ պարտուեցաւ 2ի դէմ 1ով։

* * Վարչապետը յօժարած է որ առաջիկայ պալքանեան ողիմպիականները Անգարայի սթատիումին մէջ տեղի ունենան։ Ի մօտոյ բարեկամ պալքանեան երկիրներու մարզիկները Թուրքիա պիտի գան և պիտի մրցին Անգարայի սթատիումին մէջ, որուն նմանը չի գտնուիր պալքաններու մէջ։

Կ'ըսուի որ նման հսկայ սթատիում մըն ալ պիտի չինուի Իսթանպուլի մէջ։

ՀԱՑԻՆ ՆՈՐ ԳԻՆԸ

Երէկուընէ սկսեալ առաջին կարգի հացի գին նշանակուեցաւ 10 և երկրորդ կարգի՝ 9 ղրշ.։ Ֆրանճէլային գինն է 14ուկէս ղրշ.։

ՈՒՆԳԱԲԱՆԻ կամուրջը որ այնտեղէն վերցուելով Ոսկեղջիւրի ներսի կողմերը բերուած էին, հետզհետէ տիղմի մէջ կ'ընկղմին իր գտնուած տեղը։

Այդ կամուրջը խորհուած էր Սիքիլիճէի և Էյուպի միջեւ զետեղել, բայց այդ չրջանը տիղմով լեցուն ըլլալուն, պիտի դժուարանայ այս ծրագրին գործադրութիւնը։ Այժմ կը խորհուի մաքրել այդ չրջանը։

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները։—

Տիար Հայկ Պէրպէրեանէ 3.20 ոսկի իր զաւկին մկրտութեան առթիւ Օգ. Օրթագիւղի 25 ոսկի, Տիար Յակոբ Սինանեանէ 1 ոսկի Հաճի Յակոբ Խաչերեանին հոգւոյն համար, Ոմն ձեռամբ Տիար Յակոբ Դրայեանի 5 ոսկի, Լուսանկարիչ Տիար Արամէ 1 ոսկի, Տիար Միհրան Գրլաճեանէ 21 քիլօ միս 1 ոչխար կտրուած). Տիար Յովհ. Կիրիալեանէ 26 քիլօ միս եւ 30 քիլօ պուլկուր։

ՍԱՆՃԱՔԻՆ ԽՆԴՐՈՅՆ ԾՈՒՐՋ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՓԱՐԻԶ 13.— Անատոլու դրօնակալութեան մասնաւոր թղթակիցը կը հաղորդէ.—

«Մաթէն» թերթը կը գրէ որ Սանճաքի 220 հազար բնակիչներուն հարիւրին 39ը թուրք են։ Մօրիս Փէրնօ «Տէպա» թերթին մէջ կը ճառէ Դամասկոսի պայտոն. վիճակագրութեան մասին և 1933ի մարգահամարը սապէս ցոյց կուտայ, — 89688՝ Արաբ. 70843՝ Թուրք, 23500՝ Հայ։ Թերթը սապէս կը շարունակէ իր գրութիւնը.— Միայն քննադատեցինք Ֆրանսայի Սուրիոյ մէջ կանոնաւոր կերպով Հայ, Քիւրտ, Զէրքէզ զետեղելը։ Բողոքուած միջադէպերը տարբերութիւն չունին Սուրիոյ դէպքերէն։

Այս դէպքերը հոդտաս կորսընցնել տալու բաւարար հանգամանք չունին։ Թերթը, Աթաթիւրքի Ազգ. Մեծ ժողովի մէջ արտասանած ճառը յիշատակելէ յետոյ կ'ըսէ թէ Ֆրանսա որ կարեւորութիւն կուտայ Թրքական բարեկամութեան և կը յարգէ արդարութիւնը պիտի յօժարի լուծման եղանակի մը, որ կը պաշտպանէ Թուրք փոքրամասնութեան իրաւունքները և բարեկամ ու դաշնակից Սուրիոյ շահերը։

«Ժուրնի և «Լէօվր»ի ժընէւի թղթակիցները կը հաղորդեն.

«Երկու կողմերն ալ համաձայն են ապահովութեան միջոցներ ձեռք առնելու։ Թուրքիա ցնոր անօրինութիւն Սանճաքի ապաղինումը կը պահանջէ. Բանակցութիւնը կարեւոր պիտի ըլլայ Թուրքաֆրանսական յարաբերութեանց ապագային տեսակէտով։

«Լէօվր» կ'ենթադրէ որ չպիտի հաւանին Սանճաքի հոգատար վարչաձեւով մը Սուրիոյ մէջ մնալուն։ Ու կը շարունակէ ըսելով.— Թուրքաֆրանսական գործակցութեան մեկնակէտն է Սանճաքի խնդրոյն լուծումը։ Ահա Թրքական թէզը։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Գարակէօղեան Ազգ. Որբանոցի Խնամակալութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է 12 քիլօ միս, 12 քիլօ մաքարօնի, 12 քիլօ լուբիա և 6 քիլօ բրինձ այրի Տիկ. Վերգին Աւետիսեանէ. իր ամուսնոյն ողբ. Մինաս պէյի մահուան երկրորդ տարելիցին առթիւ, 2 աքաղաղ՝ Տիկ. Վերգին Պալեանէ, 1 ոսկի՝ Պ. Ժիրայր Նշանեանէ, մէկ ման հէլվա Պ. խաչիկ Ոսկերիչեանէ, 1ուկէս քիլօ պիսքիւիթ Տիկ. Անժէլ Պաղտասարեանէ իր ամուսնոյն ուսուցիչ Տիար արմենակ Պաղտասարեանի մահուան երրորդ տարելիցին առթիւ, 1 ոսկի՝ Տիար Թադեոս Բարունակեանէ մէկ կըտրուած ոչխար՝ Տիկ. Նոյեմի Սարգիսեանէ և 3 աքաղաղ՝ Պ. Լեւոն Սարաֆեանէ։

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԻ ԵՒ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԵՐ

Շիւլիի Հալք Էվիին մէջ, Դեկտ. 18 Ուրբաթ օրէն սկսեալ, Նորաձեւութեան, կարուձեւի, գլխարկաշինութեան, արհեստական ծաղիկներու շինութեան և Թուրքերէնի դասեր պիտի աւանդուին։ Փափաքողները կը հրաւիրուին, արձանագրուելու համար, ամէն օր դիմել Հալք Էվի, Նշանթաշ, Բումէլի Ճատտէսի։

ԱԼԹԸՆԳՈՒՄԻ բլաժը, ինչպէս յայտնէ է, չպիտի բացուի առաջիկայ տարի արգիլեալ գօտիին մէջ գտնուելուն։

Շիրքէթի վարչութիւնը որոշած է անոր տեղ Պէյքօզի և Փաշալաղչէի միջեւ գտնուող Սուլթանիէ մարգագետնին առջեւ արդիական բլաժ մը չինել։ Շինութիւնը պիտի սկսի գարնան։

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԷՔՕՆՕՄԻ
ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԳԱԼԵՕՆՃԻ ԳՈՒԼՈՒՐ
Թիւ 13.15։ Հեռ. 41338
Գուլկարական ածուխ, Բումելիի մէջէ փայտ և անթրասիտ չատ ժամանգներով պիտի գտնէք։
ԴԻՄԵՑԷՔ ԶՄԵՌ ԶԵԿԱՆ

ՍԱՆՃԱՔԻ ՀԱՐՑԸ ԺԸՆԵՒԻ ՄԷՋ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

բունի մասին իր պահանջումները քննութեան Խորհուրդին կողմէ այն համեմատութեան հիման վրայ, որ կը ներկայացնէ այս չրջաններու թուրք բնակչութիւնը։ Ֆրանսա վիճելի կը գտնէ այս բնակչութեան թիւը։ Ան քաղաքավարօրէն մերժած է ետ քաշել Սանճաքի իր ուժերը։ Թուրքիա կը պահանջէր այս ուժերուն հեռացումը։

ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

ԺԸՆԵՒԻ 16.— Խորհուրդին կողմէ կարգուած տեղեկաբերը՝ Շուէյտիպատուիրակ Մ. Սանդլէր, Բիւշիւ Արասի և Վիէնոյի ներկայացուցչ հետեւեալ առաջարկները.—

1) Դիտողներու յանձնաժողովի մը կազմութիւնը, 2) Սանճագ ղըրկուած ֆրանս. ուժերը ետ քաշել, 3) Ցանձնառութիւն որ ֆրանս. խորհուրդը չպիտի վաւերացնէ ֆրանքեւսուրիական դաշնագիրը նախքան որ Սանճաքի խնդիրը չի քննուի Յունվարի առաջիկայ նստաշրջանին Խորհուրդին կողմէ, որ որոշում մը պիտի տայ։

Այս առաջարկները այս առաւօտ պիտի քննուի խորհուրդին մէջ։ Յետոյ փակուած պիտի յայտարարուի սպանիական կառավարութեան պահանջով կայացած նստաշրջանը։

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԻ

ԺԸՆԵՒ, 16.— Հավասի մասնաւոր թղթակցէն.—

Սանտլէր—Բիւշիւ Արաս—Վիէնոյի վերջին կարծիքի փոխանակութիւններուն մասին, կը թուի որ Բիւշիւ Արաս Անգարայի հետ տեսակցելէ յետոյ թելադրութիւններ ներկայացուց ի մասին խնդրոյն հիման։ Բիւշիւ Արաս կը փափաքի որ Թուրք պատուիրակ մը օգնական կարգուի այն չէզոք դիտողներուն, որոնք Իսքէնտէրունի պիտի երթան, տրուած բլլալով ֆրանս. պատուիրակ մը կն դտնուի Սանճաքի մէջ։

Այս պաշտօնատարը Իսքէնտէրունի և Անթաքիոյ մէջ հոգատարութեան անուանով վարչական կանոնաւոր պաշտօններ ի գործ կը դնէ և Ֆրանսայի դիրքին աւագ սկզբունքը այն է որ Խորհուրդին ապագային ձեւք առնելիք լոկ պահպանողական միջոցները, պէտք չէ որ վտանգին հոգատար պետութեան իրաւունքները։

Թուրք պատուիրակի մը ներկայութիւնը պիտի ունենայ իբրեւ հետեւանք Թուրքիոյ դիտելու իրաւունք չնորհումը Իսքէնտէրունի և Անթաքիոյ վրայ։ Կը յուսացուի որ այսօրուան Խորհուրդին նիստէն առաջ համաձայնութեան մը պիտի գոյանայ։

Գերմանիա գաղութները կ'ուզէ

ԼՈՆՏՈՆ, 16.—Հիթլէր համոզուած է որ գաղութները որոնք կը պահանջուին նախանիւթեր ձեռք բերելու և համաչխարհային առեւտուրին համար, երկու հիմնական միջոցներ են գերման ժողովուրդին կեանքի պայմանները բարձրացնելու համար, յայտարարեց Ֆոն Ռիպէնթրոփ, ճառախօսելով անգլեւ-գերման հացկերոյթին։

Ֆոն Ռիպէնթրոփ աւելցուց որ հետեւաբար խիստ բաղձալի է գաղութային հարցին բանաւոր լուծումը։ Վերջին պատերազմին ահռելի և եղերական սխալը երբեք պէտք չէ կրկնուի։

Ասիկա պիտի նշանակէր պոյչեւիկութեան համաչխարհային յեղափոխութեան անդարմանելի յաղթանակը, աւելցուց, Ֆոն Ռիպէնթրոփ, որ միւս կողմէ յարձակեցաւ Դ. միջազգայնականի վարդապետութեան դէմ։

ՊԵՐԼԻՆ, 16.— Արտասահմանի գերման զին. կցորդները Պերլին հրաւիրուած են իրենց տեղեկագրերը ներկայացնելու Հիթլէրի։

Խորհրդաժողովը հաւանաբար պիտի սկսի այսօր։

Եթովպիոյ գրաւումը

ՀՌՈՄ, 16.— Զօր. Մալթայի զօրասիւնը Եթովպիոյ մէջ գրաւուած է Դաֆայի բարեբեր չրջանը և անոր կեդրոնական քաղաքը Պոնկան։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ
Անգլիական եւ ուրիշ ամեն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃԱՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36
Մեր վաճառատունեն առեւտուր ընողները բացառապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անսեղ եւ անյեղլի սկզբունքն է՝
ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԲԻԶՈՎ ԳՈՇԱՆԱ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՆ
ԽՆԱՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ ՕՐԷՆ
ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ
1937 ՏԱՐԻՈՅ ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐԸ
ԼՈՑՍ ԿԸ ՏԵՄՆԷ ՊՐԱԿ ԱՌ ՊՐԱԿ
Գեղարուեստական զբօսաշրջիկ ու խնամեալ տպագրութեամբ։ Կը գտնուի խնամատարական մասնաճիւղերուն մօտ։ Հասոյթը ամբողջովին պիտի յատկացուի Սկիւտարի երկսեռ որբանոցի պէտքերուն։ Կը խնդրուի նախապատուութիւն տալ այս օրացոյցին, ատով գեղեցկագիտական վայելք մը ունենալու և թէ սատարած բլլալու համար որբոտի մօտիկ հաստատութեան մը։
Խնամ. Վարչ. Ժողով

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓՐՕՖ. ՆՇԱՆԵԱՆԻ
Պարի դասաւանդութիւնները ըստ առաջնոյն կը շարունակուին ամէն օր ժամը 2—9, կանոնաւորաբար Պէյօղլու, Թէփէպաշը, Կլավանի փողոց, թիւ 11։ Ա. յարկ։
Կը սորվեցնէ սէզօնի նոր պարը՝ «լանսիյէ» որու դասերը տեղի կ'ունենան Եւրոպայէն նոր բերել տրուած եղանակին իրական փլաքներով։
Մասնաւոր դասեր տուներու մէջ, ինչպէս նաեւ ժամադրութեամբ։
Պատրաստուեցէք 3 Յնվր. 937, Կիրակի, Փարք Օթէլի մէջ տեղի ունենալիք քօթիյյոնաւոր թէյապարին։

ՈՒՐ Է ԲԱՂԴԱԻՈՐՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ
Ասիկա հասկնալէ առաջ, գիտցէք որ Կաղանդի ամենագեղեցիկ Նուէրը օդանաւային վիճակահանութեան տոմսն է։
Պայմանաւ որ այդ տոմսը առնէք
ԲԱՂԴԱԻՈՐՆԵՐՈՒ ԿԻՃԷԷՆ
Ուրեմն բոլոր բաղդաւորները թող դիմեն բաղդաւորներու ժամադրավայրը
ՏՕՂՐՈՒԵՕԼ ԿԻՃԷԷՆ
Պէյօղլու Իսթիքլալ ճատտէսի Զաղլեան զբօսարանին քով թ.22ին
ՄԷՍՐՈՊ ՓԱՄՊՈՒԳՃԵԱՆ ԵՒ ՎԱՀԷ ՕՐԱԳԵԱՆԻ

ԹՕՔԱԹԼԸԻ
ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՄԱՍՆԱՃԻՂԸ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒԱԾ
ԹՕՔԱԹԼԸ
Հանրածանօթ հատատութեան Պէյօղլուի մասնաճիւղը վերաբացուած է
ՓԱԹԻՍԸՐԻՒ ԵՒ ՇԱՔԱՐԻՂԷՆԻ
Նոր սնուցիչ խնամքով տարուած է նոր կազմակերպութեամբ մը և օժանդակութեամբ Իսթանպուլի ամենակարող վարպետներու։
ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԵՒ ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ
Ցանձնարարութիւններ մասնաւոր խնամքով կը կատարուին։
ՃԱՇԱՐԱՆԻ բաժինին մէջ համեղ կերակուրներ և ըմպելի։
ՊԱԼԱՍՍԱՐԱՑԻ ծանօթ երգչախումբը կը նուագէ ամէն իրիկուն։

ՍԱՔԱՐԻԱ (Նախկին Էլիամպրա)
ՍԻՆԷՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
Ամերիկայի ծովային աքսաէմիին ուսանողներուն և սպաներուն կողմէ դարձուած գեղեցիկ ֆիլմ մը՝ ձօնուած երիտասարդութեան
ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ ԿՈՒԳԱՅ
որուն գլխաւոր դերակատարներն են
ՌՈՒՄՊԻ ՔԻԼԷՌ ԵՒ ԼԷՎԻՍ ՍՔՕՆ
Յաւելուածաբար՝ Աթաթիւրքի պատմական ճառը, Հանրատարեգարձին առթիւ Անգարայի հայ տղոցը և Իտուբրտ Ը.ի գահէն հրաժարումը ու Տիկ. Սիմփսըն

ՍԱՐԱՅ սինէման կը ներկայացնէ
Եղանակին ամէնէն հոյակապ ֆիլմը Ֆրանսերէն խօսուն
ՆԱԻԱՊԵՏ ՊԼՈՒՏ
ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎԱՀԷՆԻՆ անհաւատալի արկածախնդրութիւնը
Ֆիլմ մը, որու պատրաստութիւնը արժած է 6 միլիոն տօլար
10,000 արուեստագետներ կը կենդանացնեն ամենամեծ և գեղեցիկ վէպը

Տիար Օննիկ Կիրակոսեան և զաւակունք, ինչպէս նաև իրենց պարագաները չնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք, անձամբ կամ գրաւոր, ցաւակցութիւն յայտնեցին ՄԱՀՏԵՍԻ ԱՆՆԱ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆԻ մահուան առթիւ։

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ
Ցուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն
Հիմնուած 1889ին
Պէյօղլու, Ամալը Մէսճիտ թիւ 20
Հեռաձայն 41630
Ցուղարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք։ Մեր ապրանքները լաւագոյն և ժամանակիներն։ 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին։ Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազգներ ու ժահարձաններ։
Գիշերային սպասաւորութիւն,
Թէքէք. Պալքօն Զըքմաղ փողոց։
Հեռաձայն 44031։
Դագաղակիր օթօներ, 3 ոսկիէն սկսեալ։

'ՓԱՐԻԶ,
ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ
Առողջ մնալու առաջին պայմանը՝ պնդութիւն չունենալն է։ Աղիքներու կանոնաւորաբար ամէն պարպումը արեան մէջի թոյները կը վանէ։
Գիտութեան ամենավերջին հրաչալիքը եղող «Փարիզ» բուսական դեղահատերը պարաստուելէն ի վեր, ազային, մեծողային դեղահատերը և գարշահոտ իւղերը հրապարակէն քաշուեցան։
Խիթ չտալու և Ջնասակար չըլլալու համար, 10-80 տարեկաններ կը գործածեն։ Հարցուցէք ձեր բժիշկին, սիրով պիտի յանձնարարէ։ Ամէն ոք կը ճանչնայ, գործածողը այլեւս ուրիշ նիւթ չի գործածեր։
ՏՈՒՓԸ 15 ՂՐՈՒՇ է
Ամէն դեղարան կը գտնուի

ՍԻՄՕՆ ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ
ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՑՑ
1937 ԺՐ. ՏԱՐԻ
ԳԻՆ 40 ՂՐՇ.

PASTIL FOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳՈՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

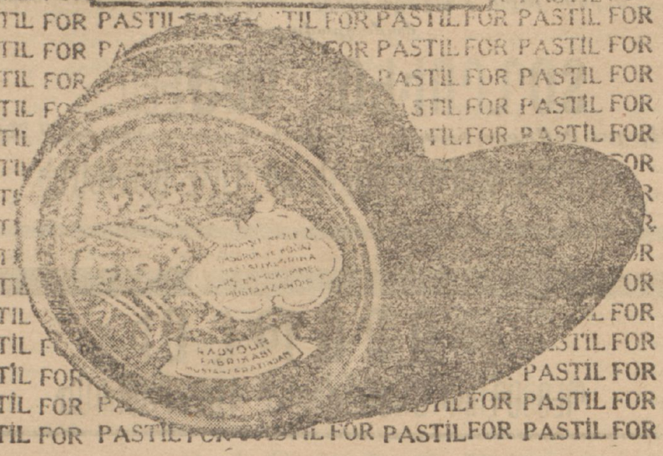

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԻՒ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այսօր ժամը 15ին գիշերը ժամը 20ին

Պիւյիւք հալա

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՒԻՆ ՄԷՋ

ԱՑՍՕՐ ժամը 16ին ԳԻՇԵՐ ժամը 20.30ին

Լէյլա վէ մէճնուն

Օրօրոցէն գերեզման առողջ եւ ներմակ մնացած ակռաներ

Ակռայի խիւս գործածողները չատ մը փորձերէ յետոյ ինչո՞ւ միշտ

Ռատիոլինի

որոշում կուտան

որովհետեւ ՌԱՏԻՈԼՈՆԸ

1. Ակռաներու վրայ «թարթր» գոյանալուն արգելք կ'ըլլայ։ Գրանուածն ալ կը մաքրէ

2—Ակռաներու վրայի խաւը առանց գծելու և վնասելու կը մաքրէ և կը փայլեցնէ։

3. Բերնի միքրոպները 100 առ 100 բացարձակապէս կը մեռցնէ։

4. Լինտերը կը խնամէ, անոնց հիւանդութեանց արգելք կ'ըլլայ, բերնի հոտը կ'անհետացնէ։

ուր ալ գործածեցէք

RADYOLiN

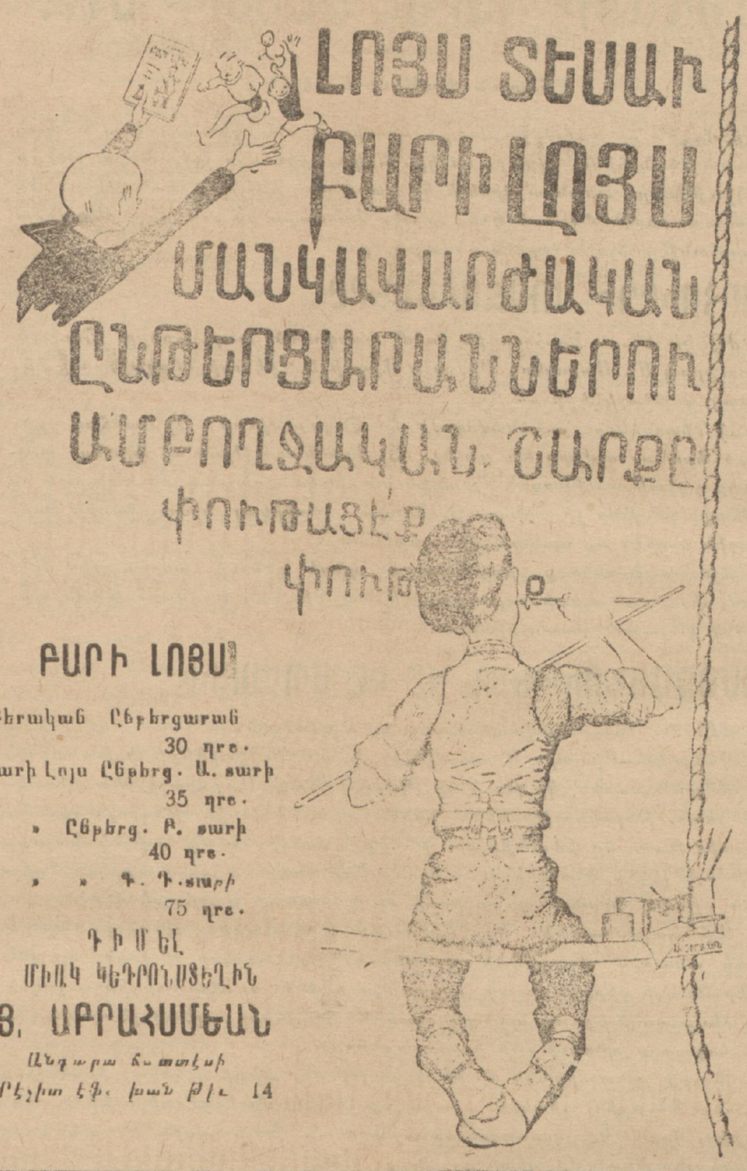

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

Քերական Ընթերցարան 30 դրս.
Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի 35 դրս.
» Ընթերց. Բ. տարի 40 դրս.
» » Գ. Դ. տարի 75 դրս.

ԴԻՄԵԼ
ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ
Յ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Անգարա Հատէսի Ըէյիտ էֆ. խան թիւ 14

ԿՈՒԻՓԻՆ

Մատ տունը ցաւ չի՛տաներ

Գլխու ցաւի
Ակռայի ցաւի
Մսանեներու ցաւի
Զիղերու ցաւի
Յօդացաւի, հարբուխի և կոփփի դէմ

ամէնալաւ ֆորմիւլ, ամէնատարագ աղդեցութիւն, ամէնէն կարուկ արդիւնք

Թիւպ մը ԿՈՒԻՓԻՆը ընտանիքի մը բոլոր անդամները կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ցաւերու և խթերու դէմ։

GRiPiN

Ուշադիր եղէք անունին և պնդելով դայն պահանջեցէք

ԼՈՅԴ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՍԻԼԻՍԻԱ.

Դշ., 16 Դեկտ., ժամը 17ին դէպի Փիրէ, Նափոլի, Մարսիլիա, Ճենովա։

ՓՐԱԿԱ.

Դշ., 16 Դեկտ., ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Դոնսթանցա։

ԲԻՐԻՆԱՒ

Եշ. 17 Դեկտ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԱԼՊԱՆՕ

Եշ., 17 Դեկտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Դոսթանցա, Նովորոսիսք, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ՊՈԼՍԷՆԱ.

Շբ., 19 Դեկտ. ժամը 17ին դէպի Սեպանիկ, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ՍԱԿԱՐԱՆ

14 Դեկտ. 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՌԺԷԹՈՒՂԹԵՐ	
1933 Էրկանի Ներքին փոխթ.	94.
1918 Ներքին փոխառութիւն	97.—
1933 փոխթ. Իւնիթիւրք Ա.	22.75
» » » Բ.	21.25
» » » Գ.	21.25
Անատօլու Երկաթուղի Ա.	41.30
» » Բ.	41.30
» » Դ.	42.60
Անատօլու Պոն	44 30
Անատօլու Բաժնեթուղթ	24.50
Սիման (Ասլան)	13,30
Թէրքոզ	11.—
Ռէժի	1.95
Թէլէֆոն	7.—
Թրամվայ	20.—
Պոմոնթի	9 60
Մինոթբրի Իւնիոն	10.40
Պոլսոյ Քարափ	10.
Բրէտի Ֆոնսիէ (1903)	100.—
» »	96.
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Անգլիական (Սթերլին)	618.—
Ամերիկեան (Տօլար)	126 —
Թրքական ոսկի	988.—
Պանք Օթոման	242.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)	50.—
Ֆրանսական թղթադրամ	116—
Իտալական »	130.—
Պելճիքական »	85.—
Յուն. կան » (Տրախ.)	23.—
Չուեյցերիական »	575.—
Պուլկարական » (Լէվա)	23.—
Հոլանտական » (Ֆլորին)	66.—
Զեխոսլովաքիա» (Քուրոն)	80.—
Աւստրիական »	25.—
Գերմանական » (Ռայխսմարք)	26.—
Ռումանական »(Լէյ)	14.—
ՉԻՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Լոնտոն	616 —
Նիւ Եորք (սէնթ)	79.60
Փարիզ	17.05
Հռոմ	15.12.81
Պրիւքսէլ	4.70.50
Զուիցերիա	3.46.30
Սոֆիա	64.93
Պերլին	1.79 80
ՀԵՌԱԳԻՐ	
Փարիզ (1 անգլ.) ֆր.	105.15
Նիւ Եորք (1 տոլար) »	21.48

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը։ Խիւսաւվէնտիկեար խան, Թէլէֆոն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվերս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Orestes	22—25 Դեկտ.
Venus »	19—21 Դեկտ.

Գետերու վրայ մասնաւոր չոգենաւային սպասարկութիւն. Հռնոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Orestes	Դեկտ. 14ին
Venus	Դեկտ. 19ին

Ամսթէրտամէն մօտաւոր մեկնում

Sterla	Դեկտ. 9ին
Stella	Դեկտ. 23ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳԱՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եոքոհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինգ Թասյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջև։

Պիրէոն, Մարսիլիա, Պարսելոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կլասգօ։

Toyooko Maru	Դեկ. 18ին
Dakar »	Ցվր. 18ին
Durhan »	Փետր. 18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Զրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'տանէ։

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
Կալաթա, Խիւսաւվէնտիկեար խան։

Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային գամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԽԲ

ՍՈՍԿՈՒՄԻ ՄԱՐԴԸ

Մանկաւիկներուն եաեւէն կուգային վեց գեղարդաւորներ, յետոյ չորս պատուոյ տիկիններ։

Եւ այն ատեն զինքը ծածկող մեծ քօղերուն տակ տեսնուեցաւ Պուլկօնեի դքսուհին, որուն կզաքենիէ երկար վերարկուն կը բռնէին երկու մանկաւիկներ։ Այս տարօրինակ թափօրին ամէնէն եաեւէն կուգային ուրիշ վեց գեղարդաւորներ։

Ասիկա պաշտօնական թափօրն էր այն օրերուն, ուր զքսուհին ուրախ կամ տխուր ասնի մը առթիւ, ապարանքի մատուռը կ'երթար հանդիսաւոր պատարագ մը մատիկ ընելու համար։

Մարկրիթ տը Հէնօ, երկար ու նիհար, քօղարկուած զէմքով անցաւ մեծ սրահէն՝ լռիկ ու դանդաղ քայլերով։

Ժան սան Բէօր, անշարժ, վայրագ արհամարհանքով մը կը դիտէր ասիկա։ Երբոր Մարկրիթ իր մօտէն անցաւ, ըստ սովորութեան յարգալիր խոնարհութիւն մը ըրաւ իր ամուսինին։

Ժան սան Բէօր թեւը երկարեց և ըսաւ.

— Ազօթելո՞ւ կ'երթաք մեր սիրելի քուդէն Օռլէանի դուքս Լուիի հոգւոյն համար։

— Ու նաեւ իր այրիին հանգիստին համար, ըսաւ Մարկրիթ՝ յարգալիր ակնածանքով խոնարհած։

— Շնորհակալ եմ, տիկի՛ն, ըսաւ Ժան սան Բէօր չարաշուք հեգնութեամբ մը։ Շնորհակալ եմ ազօթելնուդ՝ մեռելին և այրիին համար։

Մարկրիթ չկուեցաւ և խուլ ձայնով մը վերջացուց.

Եւ մանաւանդ ձեզի համա՞ր...։

Ժան սան Բէօր ժպտունեցաւ, յօնքերը պոռտեց։ Սակայն արդէն թափօրը սկսաց էր քալել, ու ամբողջ այս տեսարանը անհետացաւ խորի բարձր վարագոյրներուն ետին։ Ժան տը Պուլկոնը սփոփանքի խօսքունկ հառաչ մը արձակեց և թիկնաթոռի մը մէջ ընկողմանեցաւ։

— Ուրեմն, ըսաւ, կին մեռաւ, հէ՞։ Խեղճը քալ ընկեր մըն էր։ Աստուած լուսաւորէ հոգին։

— Կուրծքը ճեղքուած երկու կողմէն, ճիշդ սիրտին վրայ, ըսաւ Աքաս տխուր ձայնով մը։ Ես տեսայ զարնուիլը։ Այդ Բասավանը քալ սուսերամարտիկ մըն է։ Կայծակի նման արագ և ուղիղ հարուած մը, ճիշդ սիրտին վրայ ուղղուած միակ հարուած մը, ու կին ինկաւ՝ առանց նոյն իսկ հառաչ մը արձակելու։

— Մեզմէ առաջինն է անիկա, ըսաւ Քուրթէօզ, առաջինը՝ որ կ'երթայ։

Պահ մը իրարու երես նայեցան և Աքաս յարեց,

— Պարծենցաւ որ իր ձեռքովը պիտի մեռնի։

— Այո՛, ըսաւ այն ատեն Օքրթօնվիլ։ Բայց ի՞նքն է որ իմ ձեռքովս պիտի մեռնի։

— Ի՞մ, որոտաց Աքաս։

— Ի՞մ, մռնչեց Քուրթէօզ։

Ժան սան Բէօր ոտքի եաւ և խիստ ձայնով մը ըսաւ.

— Ո՛չ քու, ո՛չ անոր, ո՛չ ալ միւսին ձեռքով։ Բասավան դահիճին կը պատկանի։

Ամէնքն ալ սարսռացին խոր ուրախութիւնով մը։ Իրենց տիրոջ խոստումը կ'ապահովեցնէր զիրենք։ Իրրեւ մարդասպան ամբաստանուելով, Բասավան աւելի ապահովութեամբ պիտի սպաննուէր, քան իրենց ձեռքով, որովհետեւ իրենք ապահով չէի՞ն։

Սէն-Մարթէն փողոցին հինաւուրց տան մէջ դիշերը տեղի ունեցող դէպքը անդամ մը եւս ապացուցած էր որ Բասավան այն մարդերէն է, որոնք դիւրաւ չեն մեռնիր։

Իրենց ատելութիւնը կուգար մասնաւորաբար սոսկումէ։ Երբ իրրեւ թագաւորին եղբօր սպաննիչը ամբաստանուէր, Բասավան նուազ ատելի կը դառնար։ Եւ սակայն, դեռ մահոդ կ'երեւային։ Ուրուականը հո՛ն, տեղ մըն էր։

Եթէ ողջ ըլլար, այդքան չը պիտի կասկածէին։ Բայց իրենց աչքին տակաւին ուրուական էր անիկա մահուընէ խուսափող մարդը։

Երեքնին ալ քալ սուսերամարտիկներ էին, իրենցմէ իւրաքանչիւրը մէկէ աւելի կուրծք ճեղքած էր, մէկէ աւելի գանկ ջախջախած էր...։

Իրենց մօտ էր Ժան տը Պուլկոնը, Բարիզի տէրը։ Ապարանքը լեցուն էր զինուորներով...։

Եւ սակայն կը վախնային...։

Այլեւս չէին մտածեր թէ տէրերնին պիտի ճամբէ զիրենք։ Այդ մասին բնաւ չէին խօսեր։ Շատ լաւ կը զգային թէ Բասավանի դէմ դիմադրելու համար և Արմանեաքի դէմ դուքսը պէտք ունէր իրենց։

(Շար.)